

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 761 02 Kisgyermekgondozó, -nevelő

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Napközbeni gyermekellátás helyzetei

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 15 perc, válaszadási idő: 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 25%

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a SKF-T/8064-6/2016 számon kiadom.

Jóváhagyta:

**Mester Dániel
főosztályvezető**

2016

NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL

Érvényes: 2016. 11. 28-tól

A vizsgafeladat ismertetése: A napközbeni gyermekellátás helyzeteinek, dilemmáinak értelmezése egy esetleírás alapján, központilag összeállított szóbeli tételsor szerint.

A feladatsor 1-22-ig számozott vizsgakérdéseit ki kell nyomtatni, ezek lesznek a húzótételek, amelyek tanári példányként is használhatóak.

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A tételsor a 27/2016. (IX..16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Az alábbi eset ismeretében mérlegelje a gyermekek védelmének jogi lehetőségeit!

A bölcsődébe felvételt nyert a védőnő javaslatára a 21 éves, kisegítő iskolát végzett K. I. 10 hónapos gyermeke, akit egyedül nevel. A védőnő a rossz szociális körülményekre és a gyermek alultápláltságára hivatkozott a felvételi kérelemnél. A kicsi hónapok óta nem fejlődik, testsúlya csökken. Szerinte ennek oka az lehet, hogy az anya túlzottan felhívja a tápszert és valószínűleg mást nem is ad a babának, noha ő már többször elmondta neki a 10 hónapos gyermek táplálkozási szükségletét.

A kisgyermeknevelők a beszoktatást megelőzően családlátogatásra érkeznek az 1 szobakonyhás, félkomfortos lakásba, ahol a fiatal anya együtt él saját édesapjával és másik két rokonnal.

A látogatáson a kisgyermeknevelők azt tapasztalják, hogy a családtagok nem vetik meg az alkoholt sem, a füst is terjeng a szobában, alig lehet látni, a kisgyermeknek nincs saját helye a lakásban, külsőleg gondozatlan.

A kisgyermeknevelők a látogatás után beszámoltak tapasztalataikról a bölcsődevezetőnek, aki írásban jelezte az esetet a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Ezt követően került sor a kicsi bölcsődei beszoktatására.

Információtartalom vázlat:

- Az emberi jogok és a személyiségjogok
- A gyermekvédelem jogi szabályozása
- A gyermeki jogok
- A szülői felelősség jogi értelmezése
- A gyermekvédelmi rendszer állami és önkormányzati feladatai
- Pénzbeli és természetbeni ellátások
- A gyermekjóléti alapellátások

2. Az alábbi eset felhasználásával mutassa be a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésének folyamatát!

A bölcsődébe felvételt nyert a védőnő javaslatára a 21 éves, kisegítő iskolát végzett K. I. 10 hónapos gyermeke, akit egyedül nevel. A védőnő a rossz szociális körülményekre és a gyermek alultápláltságára hivatkozott a felvételi kérelemnél. A kicsi hónapok óta nem fejlődik, testsúlya csökken. Szerinte ennek oka az lehet, hogy az anya túlzottan felhívja a tápszert és valószínűleg mást nem is ad a babának, noha ő már többször elmondta neki a 10 hónapos gyermek táplálkozási szükségletét.

A kisgyermeknevelők a beszoktatást megelőzően családlátogatásra érkeznek az 1 szobakonyhás, félkomfortos lakásba, ahol a fiatal anya együtt él saját édesapjával és másik két rokonnal.

A látogatáson a kisgyermeknevelők azt tapasztalják, hogy a családtagok nem vetik meg az alkoholt sem, a füst is terjeng a szobában, alig lehet látni, a kisgyermeknek nincs saját helye a lakásban, külsőleg gondozatlan.

A kisgyermeknevelők a látogatás után beszámoltak tapasztalataikról a bölcsődevezetőnek, aki írásban jelezte az esetet a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Ezt követően került sor a kicsi bölcsődei beszoktatására.

Információtartalom vázlat:

- A társadalmi egyenlőtlenségek megjelenési formái
- A szegénység és depriváció értelmezése és jellemzői
- A szegénység szubkultúrája
- A veszélyeztetett csoportok és térségek, diszkrimináció
- A család helye, szerepe, szerkezete, jelentősége, működése és működési zavarai
- Az életmód, életvitel összetevői
- A veszélyeztetettség fogalma a gyermekvédelmi törvényben

3. Az alábbi eset felhasználásával mutassa be az emberi szükségletek rendszerét! Ismertesse a 0-3 éves korú csecsemő és kisgyermek szükségleteit és a kielégítetlen szükségletek rövid és hosszú távú következményeit!

A bölcsődébe felvételt nyert a védőnő javaslatára a 21 éves, kisegítő iskolát végzett K. I. 10 hónapos gyermeke, akit egyedül nevel. A védőnő a rossz szociális körülményekre és a gyermek alultápláltságára hivatkozott a felvételi kérelemben. A kicsi hónapok óta nem fejlődik, testsúlya csökken. Szerinte ennek oka az lehet, hogy az anya túlzottan felhígítja a tápszert és valószínűleg mást nem is ad a babának, noha ő már többször elmondta neki a 10 hónapos gyermek táplálkozási szükségletét.

A kisgyermeknevelők a beszoktatást megelőzően családlátogatásra érkeznek az 1 szobakonyhás, félkomfortos lakásba, ahol a fiatal anya együtt él saját édesapjával és másik két rokonnal.

A látogatáson a kisgyermeknevelők azt tapasztalják, hogy a családtagok nem vetik meg az alkoholt sem, a füst is terjeng a szobában, alig lehet látni, a kisgyermeknek nincs saját helye a lakásban, külsőleg gondozatlan.

A kisgyermeknevelők a látogatás után beszámoltak tapasztalataikról a bölcsődevezetőnek, aki írásban jelezte az esetet a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Ezt követően került sor a kicsi bölcsődei beszoktatására.

Információtartalom vázlat:

- Az emberi szükségletek rendszere Maslow szerint
- A csecsemő és kisgyermek korszerű és egészséges táplálásának alapelvei, feltételei
- Szoptatástól az önálló étkezésig
- Az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő étrend
- Étkezés, mint az anya-gyermek kapcsolat egyik legfontosabb színtere
- Az étkezés szerepe a szociális kompetencia kialakulásában
- Étkezéssel kapcsolatos problémák és megoldási lehetőségek
- A kielégítetlen szükségletek hatása a gyermek fejlődésére

4. Az alábbi eset felhasználásával mutassa be a bölcsőde szakembereinek feladatait és a beavatkozási lehetőségek jogi és szakmai kereteit!

A bölcsődébe felvételt nyert a védőnő javaslatára a 21 éves, kisegítő iskolát végzett K. I. 10 hónapos gyermeke, akit egyedül nevel. A védőnő a rossz szociális körülményekre és a gyermek alultápláltságára hivatkozott a felvételi kérelemnél. A kicsi hónapok óta nem fejlődik, testsúlya csökken. Szerinte ennek oka az lehet, hogy az anya túlzottan felhívja a tápszert és valószínűleg mást nem is ad a babának, noha ő már többször elmondta neki a 10 hónapos gyermek táplálkozási szükségletét.

A kisgyermeknevelők a beszoktatást megelőzően családlátogatásra érkeznek az 1 szobakonyhás, félkomfortos lakásba, ahol a fiatal anya együtt él saját édesapjával és másik két rokonnal.

A látogatáson a kisgyermeknevelők azt tapasztalják, hogy a családtagok nem vetik meg az alkoholt sem, a füst is terjeng a szobában, alig lehet látni, a kisgyermeknek nincs saját helye a lakásban, külsőleg gondozatlan.

A kisgyermeknevelők a látogatás után beszámoltak tapasztalataikról a bölcsődevezetőnek, aki írásban jelezte az esetet a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Ezt követően került sor a kicsi bölcsődei beszoktatására.

Információtartalom vázlat:

- A bölcsőde feladatai
- A jelzőrendszer működése, résztvevői
- A szociális szakember szerepei, felelőssége
- A különböző szakemberek és intézmények együttműködése és szakmai kompetenciahatárai
- A segítség és az együttműködés etikai összefüggései
- A bölcsődei dolgozók lehetőségei, módszerei a család segítségére
- Kapcsolatépítés a gyermekkel, a szülővel
- A családról és a gyermekről szóló információk etikus használata
- A kommunikáció és a megfigyelés szerepe a segítő folyamatban

5. Az alábbi eset kapcsán mutassa be az értelmi-, érzelmi- és mozgásfejlődés összefüggéseit csecsemő-és kisgyermekkorban!

Kati 15 hónapos, 3 hónapja bölcsődés. Az elkerített szobasarokban feláll, leül, a rács mellett kapaszkodva lépeget. A játékokat mászva közelíti meg, hason fekvé és ülve is játszik velük. Két kézzel manipulál, egymásba, egymásra rakja, gyűjtögeti őket, képeskönyvet nézeget, hangokkal kíséri a látottakat, hangutánzó szavakat is használ. Vannak eszközök, amik hosszabban lekötik a figyelmét, pl. a tologató autó, vannak, amivel rövidebb ideig tevékenykedik, pl. csörgő.

Étkezésnél már kétkanalas módszerrel eteti a gondozónő, mert Kata már fel és leül, megfogja a poharat és a kanalat, merítéssel próbálkozik, a szájához viszi a kanalat.

A kisgyermeknevelő beszédére folyamatosan és hosszasan válaszol, gondozás közben a kérései közül többet is teljesít. Pl. a kezében lévő tárgyat odaadja a kisgyermeknevelőnek, zokniját lehúzza.

Reggelente jókedvűen érkezik a bölcsődébe, édesanyja öléből nyújtja a karját a gondozónő felé. Ebéd után nyugodtan és hosszasan alszik, délután örömmel fogadja a mamáját.

Információtartalom vázlata:

- A gyermek fejlődésének, érésének összefüggései a neveléssel
- A gyermek mozgásfejlődése 0-3 éves korban
- A motiváció és az érzelmek jelentősége a gyermek fejlődésében
- A megismerési folyamat alapvető jelenségei
- Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében

6. Az alábbi eset kapcsán mutassa be a bölcsőde szerepét a csecsemő-és kisgyermek fejlődésének támogatásában!

Kati 15 hónapos, 3 hónapja bölcsődés. Az elkerített szobasarokban feláll, leül, a rács mellett kapaszkodva lépeget. A játékokat mászva közelíti meg, hason fekve és ülve is játszik velük. Két kézzel manipulál, egymásba, egymásra rakja, gyűjtögeti őket, képeskönyvet nézeget, hangokkal kíséri a látottakat, hangutánzó szavakat is használ. Vannak eszközök, amik hosszabban lekötik a figyelmét, pl. a tologató autó, vannak, amivel rövidebb ideig tevékenykedik, pl. csörgő.

Étkezésnél már kétkanalas módszerrel eteti a gondozónő, mert Kata már fel és leül, megfogja a poharat és a kanalat, merítéssel próbálkozik, a szájához viszi a kanalat.

A kisgyermeknevelő beszédére folyamatosan és hosszasan válaszol, gondozás közben a kérései közül többet is teljesít. Pl. a kezében lévő tárgyat odaadja a kisgyermeknevelőnek, zokniját lehúzza

Reggelente jókedvűen érkezik a bölcsődébe, édesanyja öléből nyújtja a karját a gondozónő felé. Ebéd után nyugodtan és hosszasan alszik, délután örömmel fogadja a mamáját.

Információtartalom vázlata:

- A szocializációs színterek és hatások
- A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei, alkalmazásuk a napközbeni ellátásokban
- A bölcsődei adaptáció segítségének módszerei
- A gyermek napirendjének szerepe a biztonságérzet kialakulásában és fenntartásában
- A kisgyermekgondozó, - nevelő és a gyermek kapcsolatának jelentősége
- A kortárs csoportok szerepe az egyes életkori szakaszokban

7. Értelmezze az alábbi esetben megismerhető gyermekek és a szülő viselkedését!

Pisti második éve jár már bölcsődébe, stabil tagja, „vezető egyénisége” a csoportnak. Most beszoktatási időszak van, és új kislány – Karcsi- érkezett két hete a társaságba. Még nem beszél tisztán, csak szótöredékeket használ, reggelente nagyon sír, nehezen válik el a mamától. A gondozónő vigasztalja őt, ha sírni látja, gyakran ajánl játékot neki, ill. próbálja bevinni a társaságba őt. Odakíséri a gyerekekhez, megmutatja neki, mit játszanak a többiek, felajánlja neki, hogy ő is rajzolhat, vagy építhet velük. Karcsi délelőtt a többiek közé ült és egy hirtelen mozdulattal Pisti arcába harapott, akinek megdagadt, megkékült az arca. Pisti papája a látottaktól délután nagyon dühbe gurult és azt „ajánlotta” a gondozónőnek, hogy tanácsolja el Karcsit a bölcsődéből vagy különítse el a többiektől, de ha még egyszer ilyen előfordul, akkor vele gyűlik meg Karcsinak és a gondozónőnek is a baja.

Információtartalom vázlata:

- A bölcsődei beilleszkedés segítésének lehetőségei, módszerei
- Fejlődési, beilleszkedési és viselkedési zavarok, agresszió
- A 0-3 éves korú gyermekek agressziójának megjelenési formái és ezek szociálpszichológiai magyarázata
- A 0-3 éves korú gyermekek viselkedési zavarai és szociálpszichológiai magyarázatuk
- A 0-3 éves korú gyermekek szeparációjának tünetei, a pszichoszomatikus tünetek és szociálpszichológiai magyarázatuk
- A 0-3 éves korú gyermekek között kialakuló konfliktusok keletkezése és megoldásuk technikája
- Adott pillanatban történő beavatkozás módja és tartalma, lehetséges prevenciók, informálandó személyek
- A szülő viselkedésének magyarázata és a konfliktuskezelés technikája

8. Az alábbi eset kapcsán értelmezze a bölcsődei nevelés és a játék jelentőségét a társas helyzetek elfogadásában, elfogadtatásában, valamint a szülő és a kisgyermeknevelő kommunikációjának módszereit, eszközeit!

Pisti második éve jár már bölcsődébe, stabil tagja, „vezető egyénisége” a csoportnak. Most beszoktatási időszak van, és új kisfiú – Karcsi- érkezett két hete a társaságba. Még nem beszél tisztán, csak szótöredékeket használ, reggelente nagyon sír, nehezen válik el a mamától. A gondozónő vigasztalja őt, ha sírni látja, gyakran ajánl játékot neki, ill. próbálja bevonni a társaságba őt. Odakíséri a gyerekekhez, megmutatja neki, mit játszanak a többiek, felajánlja neki, hogy ő is rajzolhat, vagy építhet velük. Karcsi délelőtt a többiek közé ült és egy hirtelen mozdulattal Pisti arcába harapott, akinek megdagadt, megkékült az arca. Pisti papája a látottaktól délután nagyon dühbe gurult és azt „ajánlotta” a gondozónőnek, hogy tanácsolja el Karcsit a bölcsődéből vagy különítse el a többiektől, de ha még egyszer ilyen előfordul, akkor vele gyűlik meg Karcsinak és a gondozónőnek is a baja.

Információtartalom vázlat:

- A csoport hatása az egyénre, csoportközi viszonyok
- A verbális, nonverbális és a metakommunikációs jelzések érvényesülése és hatása
- A kommunikáció elmélete, szociálpszichológiai fogalmak és folyamatok
- A helyes magatartási formák, szabályok elsajátítása
- Szülőkkel való kapcsolattartás formái, módjai, lehetőségei
- A szülőcsoportban történő beszélgetések témái és jelentősége

9. Az alábbi eset kapcsán értelmezze a kisgyermeknevelő feladatait és a bölcsődeimunka során kialakult dilemmáit!

A kisgyermekgondozó egy háromgyermekes családdal dolgozik. A szülők fiatal értelmiségiek, „a tudomány világában élnek”. Az anyuka még egyetemista volt az első gyermek - Down szindrómás kislány - születésekor, akit nagy szeretettel fogadtak. Másfél éves korától járt bölcsődébe, ahol korai fejlesztésben részesült. A szülők elégedettek voltak a bölcsődei gondozással és fejlesztéssel. Második gyermekük egészséges kislány. 1½ éves korától ő is bölcsődébe járt. A szülők szeretettel nevelték gyermekeiket, de nehezen birkóztak meg munkahelyi, háztartási, szülői feladataik összeegyeztetésével. Családi segítséget nem kaptak, mivel a nagyszülők távol, vidéken éltek. A kislány és a kislány sem volt ápolt, jól gondozott, időnként ruhájuk is koszos volt. Amikor apuka jött a gyerekekért szívesen fogadta a kisgyermeknevelő segítségét az öltöztetésben. Szívesen beszélgetett a gyerekekről és különböző nevelési kérdésekről. Harmadik gyermekük is megérkezett, így családi feladatuk tovább szaporodott.

Információtartalom vázlat:

- A bölcsődei nevelés előnyei, hátrányai a gyermek fejlődésében
- A bölcsődei és a családi nevelés kapcsolata
- A családi szerepek, a szerepstruktúrák, szerep-összeférhetlenségek, szerepkonfliktusok
- Az emberi szükségletek rendszere különböző életkorokban, a szükséglet-kielégítés hiányainak jelei
- A kisgyermek körében elvárható higiénés követelmények
- Az elhanyagolás fajtái, lehetséges okai, formái, pszichológiai aspektusai
- Az intézmény lehetősége a gondozatlan gyermek ellátásában
- A gyermek vagy a szülők nevelése, a kisgyermekgondozó, - nevelő feladata

10. Az alábbi eset kapcsán értelmezze a bölcsődei gondozás, nevelés, korai fejlesztés jelentőségét!

Az eset egy 3 gyermekes családról szól. A szülők fiatal, értelmiségiek, „a tudomány világában élnek”. Az anyuka még egyetemista volt az első gyermek - Down szindrómás kislány - születésekor, akit nagy szeretettel fogadtak. Másfél éves korától járt bölcsődébe, ahol korai fejlesztésben részesült. A szülők elégedettek voltak a bölcsődei gondozással és fejlesztéssel. Második gyermekük egészséges kislány. 1½ éves korától ő is bölcsődébe járt. A szülők szeretettel nevelték gyermekeiket, de nehezen bírkóztak meg munkahelyi, háztartási, szülői feladataik összeegyeztetésével. Családi segítséget nem kaptak, mivel a nagyszülők távol, vidéken éltek. A kislány és a kislány sem volt ápolt, jól gondozott, időnként ruhájuk is koszos volt. Amikor apuka jött a gyerekekért szívesen fogadta a kisgyermeknevelő segítségét az öltöztetésben. Harmadik gyermekük is megérkezett, így családi feladatuk tovább szaporodott.

Információtartalom vázlat:

- Genetikai tanácsadás, perinatális diagnosztika, szűrővizsgálatok jelentősége
- Egyéni bánásmód alkalmazása a bölcsődei nevelésben
- Korai fejlesztés, sajátos nevelési igény szükségességének felismerése
- A korai fejlesztés módszerei
- A sajátos ütemű fejlődés megnyilvánulási jelei
- A gyógypedagógiai segítséget igénylő problémák
- A gondozás célja, feladatai, területei.
- Gondozás és komfortérzet összefüggése
- Segítés és tapintatosság kérdése

11. Az alábbi eset kapcsán értelmezze, hogy a titok, mint feszültségforrás milyen etikai kérdéseket vet fel!

Bölcsődei jelentkezéskor a szülők megosztják titkukat a bölcsődevezetővel, hogy gyermeküket örökbe fogadták. Azt kérik, hogy ezt ő is kezelje titokként. A kisfiú 2 éves, bölcsődébe járása során viselkedése nehézséget okoz a kisgyermeknevelőknek. A játékok nem kötik le a figyelmét, az udvaron gyakran megszegi a szabályokat, pl.: felmászik egy keskeny párkányra, azon sétál. Étkezésnél olyan mohón fal, hogy a kisgyermeknevelők attól félnek, hogy fájni fog a gyomra. Nehezen alszik el ebéd után. A bölcsődevezető megosztja velük a titkot, hogy jobban megérthessék a gyerek viselkedését. A kisgyermeknevelők tiszteletre méltó döntésnek érzik az örökbefogadást, de neheztelnek a szülőkre, hogy velük nem osztották meg a titkot.

Információtartalom vázlat:

- Az örökbefogadás jogi lehetőségei és etikai dilemmái
- Az anya-gyerek, apa-gyerek kapcsolat és a családi szerepek az örökbefogadó családban
- Az örökbefogadás titokban tartásának előnyei és hátrányai
- A titok szerepe a családi kapcsolatokban
- A család és az intézmény közötti megállapodások és azok kezelése
- A szakmai titoktartás kezelése az adott esetben
- Intézményen belüli hierarchikus kapcsolatok

12. Elemezze az alábbi eset kapcsán a vegyes házasságból született gyermekek problémahalmazát!

A bölcsődei csoportban egy 2½ éves kislány széket visszatartási problémával küzd. Az anyuka a bölcsőde pszichológusától kér tanácsot a helyzet megoldására. A beszélgetés során elmeséli, hogy van egy nagyobb gyermeke, akit egyedülállóként vállalt. A nagymama nagyon sokat segített a fiú nevelésében. Jelenlegi párja cigány származású, a nagymama nem tudta elfogadni félig cigány unokáját, így nem is segít nevelésében. Betegség esetén a fokozott törődést, szeretetet nem tudják biztosítani számára, a vidéken élő apai családhoz viszik a gyereket, így viszont a nagy távolság miatt 1-2 hétig nem találkoznak. Ha itthon van a kicsi, gyakori a konfliktus az anyukával, gyakran nem teljesíti kéréseit.

Információtartalom vázlat:

- A család, mint támogató rendszer, és mint problémaforrás
- A szülők családi, kulturális különbségeiből származó integrációs problémák vegyes házasságok esetén
- Az előítéletesség megjelenési formái a magyar társadalomban
- A szobatisztaság fejlődése kisgyermekkorban
- A családi élet feszültségeinek jelentkezése az érzelmek, az akarat, az elfogadás, elutasítás területén
- Pszichoszomatikus tünetek megjelenése, okai, kezelési lehetősége

13. Az alábbi eset kapcsán értelmezze a házi gyermekfelügyelő jogait és lehetőségeit!

A bölcsőde egyik kisgyermeknevelőjét házi gyermekfelügyelői szolgálatra rendelték ki egy 2 gyermekes családhoz. Az egyik kicsi 3,5 éves, a másik 17 hónapos volt. A mama eltérő étkezési elveket vall, mint a bölcsőde. Vegetáriánus módon táplálja a gyerekeket, a tejet, tojást, húst és tejféléket teljesen kizárja az étrendből. A gyerekek immunrendszere gyenge, gyakorta betegek, sápadtak, már több fertőző gyermekkori betegségen is átestek. Emiatt a nagymamával is gyakorta kerül konfliktusba az anyuka, ill. a bölcsődei elhelyezésre is ezért nem került sor. Az anya nem engedi, hogy a nagymama elvigye a gyerekeket, mert feltételezi, nem fogja betartani az ő táplálási elveit, ezért van szükség a házi gondozónői szolgálatra. A házi orvos is érzékelte a gyerekek alultápláltságát, javaslatot tett a változtatásra. Még nagyobb problémát jelentett számára, hogy a kicsik csak a BCG oltást kapták meg születésükkor, az életkorhoz kötött védőoltásokat nem. A szülő arra hivatkozik, hogy a testvére korábban a Sabin cseppek után lebévult, ami egész életére fogyatékosná tette.

Információtartalom vázlat:

- A gyermekek jogainak hazai és nemzetközi értelmezése
- A szülői jogok és kötelezettségek értelmezése
- Védőoltások és szűrővizsgálatok fajtái, szükségessége, időpontjai, szövődményei
- A korszerű és egészséges táplálkozás alapelvei, feltételei
- Az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő étrend összeállításának szempontjai
- Anyagcsere betegségek, hiányállapotok tünetei, kezelése
- A veszélyeztetettség fogalma
- A házi időszakos kisgyermekellátás feladatai a családok segítésében
- A házi gyermekfelügyelő modellnyújtó szerepe a kisgyermeknevelésben
- A házi gyermekfelügyelő beavatkozási lehetőségei, jelzési feladata

14. Az alábbi eset kapcsán jellemezze az intézményi működés szabályozását!

A bölcsődevezető kisgyermeknevelői álláshirdetést jelentet meg a Közigazgatási állásportálon. A hirdetésben közzé teszi a kisgyermeknevelő szakirányú képzettségére, elvárt tapasztalataira, kompetenciáira, a benyújtandó dokumentumokra vonatkozó igényeit, tájékoztatást ad a jogviszony időtartamáról, juttatásokról, munkaidő beosztásról, bérezésről. Ennek ellenére a hirdetésre egy magyar-német szakos tanárnő jelentkezik, aki méltánytalannak tartja, hogy a bölcsődevezető nem akarja őt alkalmazni az állásra, holott ő magasabb képesítéssel rendelkezik, mint az OKJ-s képzésben részesült kisgyermeknevelő, tehát a feladatát is magasabb szinten tudná ellátni – mondja.

Információtartalom vázlata:

- A bölcsőde jogszabályokban rögzített feladatai
- A szociális ellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményei
- A szociális és gyermek ellátási intézmények, mint szervezetek
- A bölcsőde működését szabályozó dokumentumok
- A kisgyermekgondozó, - nevelő tevékenységi köre és munkaköri leírása
- A munkaköri specializáció igényei és a jelentkezett munkavállaló szakmai képzettségének ellentmondásai
- Közalkalmazotti, közszolgálati jogviszony létesítése, tartalma, megszüntetése

15. Az alábbi eset kapcsán adjon olyan tájékoztatást a szülő számára, melynek birtokában megalapozott döntést hozhat.

Bence 1,5 éves, mikor anyukája úgy dönt, hogy kisfiát bölcsődében szeretné elhelyezni. Mivel ő az első gyermeke, nincs ismerete a napközbeni kisgyermekellátásról. Szomszédasszonya tanácsára a közelben lévő bölcsőde vezetőjét keresi fel, és információt kér tőle a lehetőségeiről.

Információtartalom vázlat:

- A 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátásának intézményes és egyéb, alternatív formái
- Az ellátások működésének és igénybevételének feltételei, lehetőségei, szabályai
- A bölcsőde tárgyi környezetének és a gyermekek ellátását végző személyeknek a bemutatása, szolgáltatási lehetőségek
- A bölcsőde szakmai programja, napirendje, házirendje
- Szülőkkel kötött megállapodások, tájékoztatási kötelezettségek, a bölcsődei felvétel rendje, beszerzendő igazolások
- Gyermekről szóló dokumentumok

16. Milyen kérdéseket, lehetőségeket kell mérlegelni a helyi önkormányzatnak, hogy a gyermekek napközbeni ellátását optimálisan oldja meg? Mik azok a dokumentumok és információk, melyeket a megalapozott döntéshez tanulmányoznia kell?

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség pályázatot ír ki Szociális alapszolgáltatások és Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése és kapacitásának bővítése céljára. A 7 ezer főt számláló Balmazderecskei Önkormányzat elhatározza, hogy él a pályázat adta lehetőséggel.

Információtartalom vázlat:

- A napközbeni gyermekellátás különböző formáinak előnyei, hátrányai
- Bölcsőde létesítésének szabályozása, többcélú intézmények működése
- Bölcsőde működésének finanszírozása
- Szakmai létszámok, eszközigények
- Normatív támogatások, kedvezmények rendszere
- Működési engedély kiadásának rendje
- Szervezeti és működési szabályzat tartalma funkciója
- A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció
- Elektronikus információs rendszer működtetése (TEVADMIN)

17. Mutassa be a különböző nevelési stílusok hatásait az alább eseteírás felhasználásával!

Az egyik délután a következő jelenetnek lesz tanúja a bölcsődei öltözőben: az anya és az apa együtt érkeznek meg a két és fél éves kisfiúért a bölcsődébe. A gyermek éppen elmélyülten rajzol. Élvezi, hogy az előtte lévő sok színes ceruzát most csak ő használhatja, s nem akarja abbahagyni a rajzolást. Az anya nyugodt mozdulatokkal összeszedi a gyermek játszóruháit, összehajtogatja azokat, az apa ül az öltöztető-padon, s érzékelhetően egyre fogy a türelme, míg a gyermekre vár. Az anya már mindent elrendezett, előkészítette a gyermek utcai ruháit is, amibe majd átöltözteti a hazainduláshoz, de a gyermek továbbra sem jön, jele nem mutatkozik annak, hogy befejezné a rajzolást. Az apa türelmét veszti, felpattan és ráparancsol a gyerekekre, hogy azonnal rakja el a játékokat és jöjjön öltözködni. Az anya próbálja nyugtatni az apát, de ez nem jár sikerrel, sőt az apa indulattal a hangjában az anyát kezdi hibáztatni a gyermek szófogadatatlansága miatt. Az apa szerint a gyermek jelenlegi viselkedése az anya túlzottan megengedő nevelési módszerének következménye, mellyel csak azt lehet elérni, hogy a gyerek sosem fogja megtanulni, hogy szót kell fogadnia. Az anya – oldani igyekszik az apában lévő feszültséget – nyugodt hangon szólítja meg fiát. Kéri, hogy mutassa meg neki a rajzát. Megbeszélük a rajzon látható „figurákat”, s megígéri neki, hogy otthon közösen befejezik a rajzot. A gyermek elgondolkodni látszik az anya ajánlatán, majd visszamegy a terembe, elrakja az általa használt ceruzákat, elköszön Öntől, s elindul az öltözőbe.

Információtartalom vázlata:

- Nevelési stílusok
- A kettős nevelés fogalma
- A szülő – gyerek kapcsolatok jelentősége, a testvérkapcsolatok
- Értelmezze az apa viselkedésének nevelési hatásait
- Értelmezze az anya viselkedésének nevelési hatásait
- A konfliktus fogalma
- A szülők konfliktusának okai
- Szakmai kommunikáció a család és a bölcsőde kapcsolatában
- A kisgyermekgondozó, - nevelő, mint információ közvetítő

18. Ön az alábbi csoport egyik kisgyermeknevelője. Milyen szempontokat vesz figyelembe a csoportszoba tárgyi- és játékeszközeinek kiválasztásánál és elrendezésénél?

A bölcsőde egyik csoportjából valamennyi kisgyermek óvodába ment a nyár végén. A két kisgyermeknevelő új csoport indítására készül. A bölcsődevezető tájékoztatta már őket, hogy 12 kicsit vett fel a csoportszobába, közülük 5 kislány, 7 fiú. Az életkoruk nagyon vegyes. A legkisebb 9 hónapos, a legnagyobb 23 hónapos. A 10 kicsi 15-21 hónap közötti. Rajzolja le a 8x5 méteres csoportszoba berendezését!

Információtartalom vázlata:

- A 0-3 éves korosztály fejlődésének jellemzői, törvényszerűségei
- A játék definíciója, jelentéstartalma,
- A játék szerepe a gyermek életében
- A játék, mint a gyermek élettevékenysége
- A játéktevékenység fejlődése
- A játszóhely kialakításának szempontjai, korosztályi összefüggései
- A megfelelő játékeszközök kiválasztásának szempontjai a gyermekcsoportban

19. Az alábbi esetben szereplő kisfiú mozgásának fejlődése érdekében, milyen feladatai vannak a kisgyermeknevelőnek?

A gyermekjóléti szolgálat javaslatára bekerül a bölcsődébe egy 23 hónapos kisfiú, akit otthon a szülei nagy szeretettel vesznek körül, de a lakáskörülményeik szűkösek. Egy 20 m²-es szobában élnek hárman, ahol a terület nagy részét a francia ágy és a kétajtós szekrény foglalja el. A szobában olajkályhával fűtenek, így a kisfiút legtöbbször a kiságyában tartják, elkerülvén a balesetveszélyt.

A kisgyermeknevelő már az első találkozáskor megjegyzi, hogy Peti mozgásában a korához képest elmaradt. Kapaszkodva lépeget, érdekes tárgyakat mászva közelít meg. A kisgyermeknevelő véleményével a mama is egyetért. Elmondja, nem ideálisak a lakáskörülményeik. A kisgyermeknevelő megnyugtatta őt, valószínűleg nem fejlődési rendellenességről, hanem megkésett mozgásfejlődésről van szó, ami a bölcsődei optimális körülmények között rövid időn belül kompenzálódik. Mit kell tennie a szakembernek, hogy valóban bekövetkezzen a változás.

Információtartalom vázlata:

- A család és a gyermek szociális körülményeinek összefüggései a gyermek fejlődésével
- A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésének, újratermelődésének okai, mechanizmusai, kompenzációs lehetőségek
- A gyermek fejlődésének törvényszerűségei, szakaszai
- A csecsemő és kisgyermek mozgásfejlődése; a hely és helyzetváltoztató mozgások
- Egyéni sajátosságok és különbségek a mozgásban.
- A mozgásfejlődés feltételei, a felnőtt feladata a feltételek biztosításában, a mozgáskedv fenntartásában
- A mozgásfejlődést segítő öltöztetés, játékok, eszközök
- A mozgásfejlődést támogató helyes kisgyermeknevelői magatartás

20. Az alábbi eset kapcsán, értelmezze a kisgyermekgondozó, - nevelő kompetenciáit és feladatait a bölcsődei balesetekkel kapcsolatban!

Egyik nap a gyerekek a bölcsőde kertjében játszanak. Egy 2 éves kislány a biciklivel gyorsan megy, felborul. A karját a kerékpár kormányába úgy beüti, hogy az mélyen felhorzsolódik és erősen vérzik. A kicsi nagyon sír. A kisgyermeknevelő odaszalad, ölbé veszi és vigasztalni kezdi.

Információtartalom vázlat:

- Az elsősegélynyújtás alapszabályai
- A kisgyermeknevelő által megoldható balesetvédelmi és elsősegély-nyújtási feladatok
- Csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló balesetek, sérülések és ellátásuk technikái
- Vészhelyzetek ismertetése
- Orvos, mentők hívásának esetei
- Orvos, mentők hívásának módja
- A balesetekkel kapcsolatos tájékoztatási és dokumentációs kötelezettség a bölcsődékben

21. Az alábbi tapasztalatok megbeszélésére szülőcsoport beszélgetést szeretne szervezni. Hogyan készül a kisgyermeknevelő a beszélgetésre?

A kisgyermeknevelők 2-3 éves gyermekek csoportjában gyakran tapasztalják, hogy a játéktevékenység során újból és újból megjelennek félelmetes állatok, félelmetes események, gyakori a lövöldözés, a halál eljátszása. Kolléganőjével arra az elhatározásra jutnak, hogy szervezzenek egy szülőcsoport beszélgetést, ahol a mesekönyvek, mesefilmek választásának jelentőségéről beszélgetnek a szülőkkel.

Információtartalom vázlata:

- A szülőcsoportos beszélgetés formai keretei
- A szülőcsoport beszélgetés tartalmi kérdései
- A csoportos beszélgetés lehetséges témái
- A kisgyermek érzelmi fejlődése
- A gondolkodás és a képzelet fejlődése
- A gyermekkori félelmek, szorongás, a félelmek kivetítése a játéktevékenységbe
- A gyermekirodalom szerepe, fontossága a kisgyermek életében, fejlődésében
- A mesefajták és korosztályi jellemzők
- A mesélés jelentősége a felnőtt-gyermek kapcsolatban, az érzelmi biztonság kialakulása

22. Az alábbi eset kapcsán beszéljen a kisgyermeknevelő kompetenciájáról a szülőkkel való kapcsolattartásban, és a kompetenciahatárok betartatásának lehetőségeiről az intézményben!

A bölcsődei csoportba járó 3 éves Erika szülei válófélben vannak. Erika 1 és 1/2 éves kora óta bölcsődés. 1 évvel ezelőtt édesapjának volt egy súlyos betegsége, amiből felépült, de az édesanya nem érezte biztonságban a kislányát, ha csak az édesapjával volt. Ezért azt kérte a kisgyermeknevelőktől, hogy az apának ne adják ki a gyereket. Az apa nagyon nehezményezte ezt a döntést és tiltakozott ellene, amikor egyik délután a bölcsődében szembesült vele. Ettől kezdve egyre romlott a kapcsolat a szülők között.

Amikor az apa elköltözött a családtól, az volt a megállapodás a szülők között, hogy egyik héten az anyánál, másik héten az apánál tartózkodik a kislány. Erika mindkét szülőjéhez ragaszkodott, örömmel volt velük. A szülők hétfői napon, a bölcsődében cserélték a gyereküket. Ha előző héten anyánál volt, délután apa jött érte, vagy fordítva. Nagyon sok konfliktus adódott ebből a helyzetből, amibe a kisgyermeknevelők is bevonódtak. Sokszor a szülők velük osztották meg gondjaikat, rajtuk keresztül próbáltak üzeni egymásnak.

Információtartalom vázlat:

- A család szerepe a kisgyermek fejlődésében, anya – apa - gyerek kapcsolat
- Az érzelmi biztonság kialakulása és jelentősége a fejlődésben
- A válás hatása a kisgyermek érzelmi fejlődésére
- A mediáció lehetősége a válófélben lévő szülők segítségével
- Kapcsolattartás a különélő szülővel
- A kisgyermeknevelő kompetenciája a szülőkkel való kapcsolattartásban
- Kompetenciahatárok betartatásának lehetőségei az intézményben
- Segítő szakember bevonása az esetkezelésbe